

Dissabte, 26 de Febrer de 2005, Aula 1.1 UB

Seminari 63

Xarxa de suport a l'escolarització.

Ignasi López Hernández (cap del programa "Suport al procés escolar" del Casal dels Infants del Raval)

Proposat per Casal dels Infants del Raval

Ponència

Es necessita un model de suport a l'escolarització que doni resposta a les demandes que l'escola i la societat fan. Cal una escola més inclusiva, més integrada en l'entorn, amb l'objectiu de millorar l'èxit i la satisfacció. El Casal d'Infants del Raval pren a la UEC com antecedent fent-se evident la necessitat de fer-la evolucionar per tal de corregir els efectes no desitjats, és així que l'experiència de l'AEC es pot considerar l'inici del procés de millora, així com el projecte de creació d'una xarxa d'entitats i recursos al voltant de l'escola, amb la preocupació de fer-los viables, sostenibles i generalitzables.

Amb l'establiment de l'edat de 16 anys com a edat laboral s'engega el projecte de les *Aules-Taller* amb la intenció de servir com a acompanyament en el procés de maduració dels nois i noies omplint el buit que havia quedat amb la desaparició de la figura de l'"aprenent". En aquest projecte es fa un seguiment individual de cada noi/a, així com una coordinació i mediació entre l'adolescent, la família i els agents socials. Es tracta d'un procés professionalitzador de l'adolescent que permet una vinculació amb el món laboral. Aquest programa dona resposta a una necessitat de formació dels nois i noies que hi participen, i d'alguna manera supleix les carències de nivell acadèmic. Tanmateix, els perills o riscos de les Aules-Taller són la desconexió del món escolar, una possible estigmatització dels joves que hi participen, i la manca d'uns referents iguals amb experiència d'èxit en la seva relació amb l'aprenentatge. Cal fer esment també al precari finançament d'aquest programa.

Les *UEC's (Unitats d'Escolarització Compartida)* són un servei de suport a l'escolarització integrat en l'ensenyament reglat, amb adequació curricular i amb un ingrés reglamentat. Aquestes unitats permeten una major flexibilitat en les activitats que porten a terme els alumnes, així com una atenció més individualitzada i més

facilitat en la mediació de conflictes. També permeten certa accessibilitat al món formatiu/laboral. Tanmateix, també existeixen efectes no desitjats, com és el llarg procés de derivació de l'IES a la UEC, i el difícil retorn cap a l'IES. Aquest model comporta el risc de crear una xarxa paral·lela a l'IES, i és per això que cal fer-lo evolucionar i aprofitar els elements positius que té per tal de normalitzar els alumnes que hi participen. Cal fer l'escola més permeable als agents i entitats de l'entorn.

L'AEC (Activitats d'Escolarització Compartida) és un projecte concebut com a prova pilot. Amb l'AEC s'intenta fer un treball de prevenció en a la mateixa escola o IES. L'objectiu és que l'escola pugui abordar els problemes que se li plantegen sense que els alumnes hagin de sortir i anar a un altre centre. Es tracta de dotar d'eines i recursos a l'escola, tals com infraestructura, personal especialitzat, potenciar una major flexibilitat i diversificació de l'oferta d'activitats o d'escolarització compartida per tal de superar algunes de les seves limitacions. Les principals línies d'actuació d'una AEC són: diversificar l'oferta de l'IES per respondre als interessos d'alguns alumnes, vincular els IES als recursos del territori, incrementar la cobertura dels IES, donar suport al professorat, i donar suport als l'IES per tal d'identificar i reduir l'absentisme. En aquest sentit es treballa amb l'objectiu d'afavorir un major èxit acadèmic i, en definitiva, oferir vies alternatives complementàries per tal d'ajudar els alumnes en les seves dificultats d'aprenentatge, evitant així la derivació d'alumnes a UEC's mitjançant actuacions compartides entre l'IES i el Casal d'Infants del Raval. Els destinataris de les AEC són alumnes de 14-15 anys que manifesten un perill de desmotivació per les baixes expectatives personals, marcades carències d'hàbits d'aprenentatge, personals i socials. També es fan activitats puntuals obertes a tots els alumnes dels IES amb manca d'interessos clars de cara al seu futur personal i professional.

Una altra experiència de suport escolar és el projecte *Entorn Escolar*, amb el qual s'intenta millorar l'èxit acadèmic i la igualtat d'oportunitats dels nois i noies del Raval, enfortint la cooperació entre els centres educatius i la comunitat en un model escolar més inclusiu. Les principals línies d'actuació d'aquest programa són: el reforç escolar en els espais propis dels centres educatius i en horari extra-escolar, la vinculació entre l'etapa de primària i la de secundària per afavorir la continuïtat pedagògica, implicar al professorat i els tutors/es dels centres educatius, fer més densa i operativa la xarxa comunitària socioeducativa al voltant de l'escola i potenciar la participació de mestres, famílies, alumnat, entorn i voluntaris en el disseny,

desenvolupament i seguiment del projecte. Els destinataris d'aquest programa són els alumnes dels centres educatius del Raval que: necessiten i volen millorar el seu rendiment acadèmic, la seva recent arribada dificulta una adaptació ràpida, es troben a l'últim cicle de l'etapa de primària i al primer cicle de secundària, es troben al final de l'etapa d'ESO i tenen dificultats per assolir el Graduat d'Educació Secundària Obligatòria. Aquest programa també va destinat a les famílies d'aquest alumnat.

Debat

En primer lloc es pregunta a Ignasi López si els alumnes acostumen a tornar als IES després de passar per la UEC. La resposta és que aquest retorn és molt difícil i que s'han donat molt pocs casos de retorns exitosos. Molts d'aquests alumnes acaben l'escolarització a la UEC tot i que els expedients acadèmics continuen sota la responsabilitat de l'IES. Es considera que cal millorar aquesta situació, donat que un recurs concebut com a temporal es converteix en permanent i, per tant, seria desitjable que els IES poguessin atendre aquests nois i noies sense necessitat que haguessin d'anar a un altre centre. Ignasi López opina que les UEC no són la solució, tanmateix creu que si es té en compte la realitat actual esdevé un recurs necessari. D'altra banda i tenint en compte que la UEC només acull alumnes provinents dels IES, s'apunta que seria desitjable poder atendre des de la UEC aquells nois i noies que no estan matriculats a un IES. Es comenta que altres zones de Barcelona, com és el cas del barri de Sants, actualment han d'afrontar problemes que probablement per experiència el barri del Raval ja ha superat. En aquest sentit es considera que el model del Raval és extrapolable a altres territoris.

Finalment es comenta que cal treballar per fer una escola en la qual els professionals que hi treballen estiguin reconeguts i que les famílies i els alumnes sentin seva l'escola, que hi participin, i en reconeixin la importància social.